

- INFORME Balanç grups de treball Consell de Participació -

A. Aspectes generals

- Manca d'una campanya d'informació sistemàtica sobre "l'estat de la situació". L'estat d'opinió no és massa positiu, resultat molts cops de la manca d'una campanya d'informació.

- La situació ha millorat molt, tot i que encara es produeixen situacions en què els temps de tramitació no són els adequats en el procediment de la valoració i, sobretot, en la resolució del PIA.

- Expectatives inicials massa elevades.

- Dificultats de gestió derivades de la necessitat de crear un aplicatiu informàtic propi.

→ en general les entitats implicades valoren positivament la disposició del ProdeP a millorar les condicions actuals i consideren un encert la constitució dels grups de treball del Consell de Participació.

Cal valorar positivament l'esforç de comprensió per part de les entitats de les dificultats que hi ha hagut en el desenvolupament del SCAAD. Així mateix també cal reconèixer que es van crear unes expectatives que segurament no és corresponien amb la realitat del moment. De totes maneres, creiem que poc a poc ens hi anem apropant i probablement aquestes expectatives seran una realitat el 2015, any en què el sistema estarà del tot desenvolupat.

El compromís del ProdeP des de l'inici ha estat i serà treballar per millorar la protecció de les persones amb dependència i també per què aquestes persones, i la ciutadania en general, tinguin la millor informació possible. En aquest sentit volem esmentar les xerrades, cursos, congressos i jornades als que participem regularment, així com la tasca d'informació i formació que fan les "referents del ProdeP" a tot el territori.

Volem destacar també la creació de la Comissió Mixta Generalitat – Parlament on s'informa als diferents grups polítics amb representació de les principals dades del SCAAD, així com la valuosa tasca de difusió que fan les entitats representades en els diferents òrgans de l'ICASS (Taules Tècniques) i del ProdeP (Consell de Participació).

Per acabar, prenem nota i agraïm la proposta d'engegar una "campanya d'informació sistemàtica" amb un llenguatge clar i entenedor.

B. Valoració de la dependència

- El temps que es requereix per completar el procediment administratiu, malgrat els esforços realitzats en aquesta direcció, és encara excessiu i es viu com el principal problema de la valoració de la dependència.

- Dificultat de les famílies d'obtenir informació sobre el procediment.

- No es disposa de prou informació per analitzar com s'està aplicant el barem.

- La manca de satisfacció en alguns PIAs es tradueix en reclamacions de revaloració.
- La valoració de la dependència com a principal criteri per accedir a la Cartera de Serveis Socials.

Recomanacions

- Reduir el temps emprat en el procediment administratiu que condueix al reconeixement oficial de la situació de dependència mitjançant les actuacions que es considerin oportunes, fins l'acompliment dels 3 mesos de termini.
→ Ex: habilitar silenci administratiu positiu.
- Oferir estadístiques més detallades que les actuals.
- Millorar els canals d'informació cap als sol·licitants.
- Desplegar la Llei 17/2007 de Serveis Socials de Catalunya.
- Millorar la informació de salut que s'incorpora a l'expedient de reconeixement de la situació de dependència.
- Reforçar les actuacions dirigides a la formació continuada dels equips de valoració (atenció: llegir el que proposen i explicar que ja s'està fent).
- A partir de la revisió de dependència de la Llei 39/2009 i dels resultats dels estudis d'aplicació del BVD en col·lectius específics, construir un nou barem de valoració que expressi els seus resultats en hores de suport personal i en necessitats de productes de suport i adaptacions de l'entorn personal.

Els temps d'espera per valoració s'han escurçat molt durant el darrer any i en aquests moments tenim el 93% de les valoracions fetes de tots els expedients possibles (sense incloure els èxits) i el 85% dels PIAs. Una dada important és que actualment la mitjana de valoracions mensuals és superior a la mitjana d'entrada de sol·licituds. Hem de reconèixer, però, errades que han comportat alguns retards.

Pel que fa a l'aplicació del barem, al Consell de Participació s'hi ha informat de la tendència trimestral de les valoracions per grau de dependència així com de la distribució actual per graus. S'hi ha destacat, per exemple, com els graus 3 i 2 van convergint, és a dir, els graus que en aquests moments tenen dret. Això indica que la tasca d'informació de la llei ha tingut èxit i que en general demana acollir-s'hi la gent que efectivament quedarà coberta. Mirant les valoracions fetes el 1r trimestre del 2010, el grau 2 (35%) ja ha superat al 3 (22%) mentre que el grau 1 es situa al 29% de totes les valoracions.

Pel que fa als canals d'informació cap als sol·licitants, continuem treballant per millorar-los. Tal i com ja hem informat, disposem d'un telèfon d'atenció (900 300 500), d'una detallada descripció de tots els tràmits necessaris a l'Oficina Virtual de Tràmits de la Generalitat de Catalunya (<http://www20.gencat.cat/portal/site/OVT>) i d'un apartat de Dependència a la nova web del DASC:

Pel que fa a la informació de salut que s'incorpora a l'expedient de reconeixement de la situació de dependència, s'està treballant per millorar-la conjuntament tant amb el Departament de Salut com amb tots els equips de valoració. L'objectiu és emprendre

accions d'informació i/o formació dirigides als professionals de salut per aconseguir informes més ben enfocats a la dependència.

Pel que fa a la formació, des del ProdeP s'impulsa una formació continuada dels equips de valoració en base al que dicta el Reial Decret 504/2007. En aquest sentit s'ha elaborat un manual de dubtes de la valoració, per ajudar a solucionar aquells dubtes que es produeixen en situacions complexes (és una eina de suport pel treball dels equips). També amb els equips de valoració s'ha constituït una comissió pedagògica interdisciplinària per treballar la gestió de la qualitat.

Informar també que, gràcies a una iniciativa liderada per l'Honorable Consellera Carme Capdevila, es va constituir un grup de treball al Consejo Territorial de la Dependencia que ha estat treballant en la revisió del BVD. Finalment, el passat dia 1 de juny el Consejo Territorial va aprovar una modificació del barem. Les modificacions aprovades persegueixen millorar-ne la fiabilitat i l'aplicació per part dels professionals, i tenen el suport del Comitè Espanyol de Representants de persones amb discapacitat (Cermi).

C. Promoció de l'autonomia personal

- Manca de regulació del servei i prestació d'assistent personal. La regulació catalana del juliol del 2008 presenta importants mancances i per aquest motiu hi ha tan poques prestacions d'assistència personal.

Algunes mancances: poca informació entre ciutadania i entitats, no inclou els projectes de ciutadania activa (participació en entitats socials o de lleure), roman pendent la normativa d'acreditació de l'assistent personal i es limita a atendre el grau III.

- Manca formació i assessorament, tant per professionals com per la ciutadania, orientada a la promoció de l'autonomia personal.

- Les necessitats de promoció de l'autonomia personal poden superar l'abast dels serveis i de les prestacions econòmiques dels PIA: la promoció de l'autonomia personal hauria de cobrir tots els aspectes que configuren els projectes vitals de les persones amb necessitat de suports per a l'autonomia personal.

Principals limitacions: grups de persones que necessiten suport per a la promoció de la seva autonomia personal però no estan inclosos dins dels graus de reconeixement oficial de dependència i les necessitats derivades de la promoció de l'autonomia personal poden superar de forma significativa l'abast dels serveis i prestacions dels PIA.

Recomanacions

- Accions d'informació i sensibilització.
- Aprovar una Ordre o Reglament que defineixi l'assistent personal.
- Ampliar la prestació econòmica d'assistent personal a persones valorades amb graus II i I.
- Formació: revisar el contingut dels cursos per garantir un aprenentatge orientat a la promoció de l'autonomia personal.

El compromís amb aquest tema de l'ICASS i del mateix Departament és constata amb el desenvolupament des de fa més de 2 anys del "projecte pilot d'assistència personal" i amb la publicació de l'Ordre ASC/344/2008. Comparant tant l'experiència com l'Ordre amb altres normatives d'arreu de l'Estat podem comprovar la implicació que tenim amb aquest tema.

Cal destacar també que al llarg de les properes setmanes és publicarà una nova Ordre d'Assistència Personal que substituirà la vigent. La nova Ordre inclourà diferents modalitats de prestació per cadascun del tres graus de dependència. També regularà el rol de les entitats acreditades que, a més de proporcionar mitjançant un assistent/a personal el suport necessari a la persona beneficiària, podran facilitar activitats d'assessorament, informació, formació i altres activitats necessàries i/o complementàries per a la prestació del servei.

Segons la nova Ordre, els i les assistents/es personals hauran de realitzar un mòdul de formació bàsica que acrediti la idoneïtat per a la prestació del servei. Aquesta formació bàsica s'establirà pels òrgans competents del DASC i es facilitarà mitjançant entitats autoritzades per a la realització de les accions formatives.

Així mateix, s'està ja en la darrera fase de disseny de la "Xarxa Catalana de l'Autonomia Personal" (abans anomenada Sírius) i durant aquest any és començarà a implementar al territori.

D. Paper de les entitats

- Actuen sovint com a coixí assistencial i econòmic de l'administració (sistema de finançament incert i amb retards). Manca d'atenció i control d'aquestes situacions.
- Moment de transició llarg i confós, especialment per a les entitats amb voluntat de servei públic.

Recomanacions

- Acabar de definir el model, l'estructuració de la xarxa i les normes d'acreditació i concertació.
- La legislació actual estableix formes de participació àmplies, però a la pràctica es mostren excessivament formals i rígides: es demana intensificar la participació i el diàleg social.
- Des de les entitats privades s'està innovant i sovint aquestes experiències tenen escassa difusió. En aquest sentit es proposa que anualment es reconeixin projectes pilot que, degudament avaluats i, si els resultats són favorables, es puguin estendre.

Catalunya és l'única CC.AA de l'Estat que té un Consell de Participació, que considerem que funciona satisfactòriament. Aquest òrgan de participació ha suposat, a efectes pràctics, la incorporació de la societat civil als òrgans de ProdeP, ja previstos a l'Ordre de Govern del 31 de maig del 2005, de creació d'aquest organisme.

Serveix per mantenir un espai de relació i proximitat amb la societat civil, i en el marc del qual també es recullen les inquietuds i suggeriments que els seus representants volen aportar.

A més, recentment s'ha aprovat el Decret 202/2009, de 22 de desembre, dels òrgans de participació i de coordinació del Sistema Català de Serveis Socials. S'hi inclouen el Consell General de Serveis Socials i els Consells Locals de Serveis Socials.

Prenem nota de la iniciativa de impulsar un espai d'intercanvi de bones pràctiques.

Barcelona, 1 de juny del 2010